

NARODNI GOSPODAR

Glasilo Zadružne Zveze v Ljubljani.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena lista za nečlane po štiri krone na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin.

Telefon štev. 216.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ 15.649

Izhaja 10 in 25. vsakega meseca.
Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Rokopisi se ne vračajo.
Cena inseratov po 30 vinarjev od enostopne peti-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru.

Ustvarimo enotno slovensko zadružno organizacijo!

Spisal Miloš Štibler.

Pod kakšnimi uplivi je nastalo slovensko zadružništvo.

Približno pred štirimi desetletji se je pričelo z ustanavljanjem slovenskih posojilnic. Vodilna misel je bila političnega značaja, kajti ustanovitelje je vodila želja ustvariti Slovencem narodne denarne zavode. Le slučaj je bil, da so se v to svrhu poslužili zadruge, poslužili pa so se samo radi tega te gospodarske oblike, ker je nudila tako v materijelnem, kakor tudi v pravnem pogledu najenostavnejše postopanje. Samo tega so se zavedali, da bo gospodarsko delo Slovencu dobro služilo v narodnem boju, torej je prve slovenske posojilnice vsakdo smatral kot važno politično bojno sredstvo proti drugojezičnim sosedom. — In čimbolj je število slovenskih posojilnic rastlo, čimbolj so se posamezni zavodi razvijali in pridobivali na gospodarski moči, tem ugodnejše so ta podjetja uplivala in pospeševala razvoj slovenske narodne misli v posameznih krajih, kjer so se Slovenci borili z narodnimi nasprotniki za svoje narodne pravice. Razvoj slovenskega posojilništva v tej smeri jasno označujejo razni narodni domovi in nenavadno mnogoštevilne in obile denarne podpore slovenskih posojilnic v raznovrstne narodne namene, nadalje po mestih in trgih podpi-

ranje narodne obrti in trgovine, soudeležba posojilnic pri narodnih industrijskih podjetjih i. t. d.

V prvi dobi so v našem javnem življenju nastopale kot politične stranke na eni strani narodni Slovenci, na drugi strani narodni nasprotniki Nemci in Italijani. Posojilnice so torej bile za slovenske stranke v tem boju strankarsko bojno sredstvo ter so je tudi Nemci in Italijani kot tako smatrali in občutili. — Nič ni bolj naravnega kakor dejstvo, da je to politično pojmovanje posojilništva prešlo tudi na nove slovenske stranke, ki so se tekom časa v naši javnosti pojavile ter začele za narodovo dobrobit in za svoja strankarska načela medsebojen boj. — Kakor so predstavljale posojilnice nekdanj v dobi narodnega prebujanja važno bojno sredstvo proti tujcem, tako bi utegnile koristiti tudi v boju med slovenskimi političnimi strankami. — Iz tega naziranja so s časoma nastale razmere, kakor jih imamo danes: Da misli vsaka slovenska politična stranka, da za svoj obstoj nujno rabi lastne zadružne organizacije; kajti kakor smo stali v službo političnih bojov nekdanj posojilnice, tako smo dosledno ravnali pozneje tudi z ostalimi vrstami zadrug, ki so se začele na Slovenskem udomačevati.

Na podlagi vsega literarnega gradiva, ki ga imamo na razpolago s prvih dob slovenskega zadružništva pa do danes, se da natančno zasledovati, kako so Slovenci svoje zadruge vedno gojili le kot bojno

sredstvo za domače politično življenje. Zadruga so pač opravljale važne gospodarske naloge: Zabranjevale so denarno in pozneje tudi blagovno oderuštvo, kreditne posle slovenskega prebivalstva so v vedno večji meri prenašale iz nemških zavodov na slovenske in s tem vršile prevažno delo slovenskega gospodarskega osvojevanja; posebno so kot nositeljice slovenskih kreditnih poslov pomagale ustvarjati narodno obrt in trgovino po trgih in mestih; končno so zadruga prvi in doslej najvažnejši činitelj, ki je praktično vzgajal in navajal slovenski narod k organiziranemu gospodarskemu delu, okolnost, katere ne smemo podcenjevati, ako vidimo, kako je ves gospodarski svet napolnjen s stremljenji za čim največjimi organizacijami dela in kapitala. Delo, ki je naloga zadrug, so naše zadruga vedno opravljale: Združevale so mali kapital, podpirale so s cenim kreditom male podjetnike kmečkega, trgovskega in obrtnega stanu, kot zastopnice demokratično organiziranega kapitala so se nehote borile proti izkoriščanju zasebnega in nedemokratično organiziranega kapitala (bodisi v kreditnih, bodisi v blagovnih poslih), vzgajale so v ljudstvu smisel za gospodarsko organizacijo; toda teh temeljnih točk zadružnega gospodarstva, ki so lastne zadrugam celega sveta, slovensko oko dolgo ni spoznalo, temveč je videlo samo milijone kapitala, ki so se nabrali v zadružni organizaciji in ki so v boju proti narodnim nasprotnikom vedno izvrstno služili narodni stvari ter so v poznejši dobi igrali važno vlogo tudi v bojih med domačimi narodnimi političnimi strankami.

Četudi je strankarska razcepljenost slovenskega zadružništva utemeljena po razmerah, v katerih se je naše zadružno delo pričelo, so vendar začeli Slovenci kmalu slutiti, da tako cepljenje zadružnemu delovanju ne more biti v korist. Leta 1883 se je ustanovila prva višja zadružna organizacija na Slovenskem, „Zveza slovenskih posojilnic“ s sedežem v Celju. V prvem desetletju „Zveze“ je ostalo le pri tej zvezni organizaciji, v drugem desetletju

„Zveze“ pa je bilo strankarsko življenje na Slovenskem že toli močno in strastno razvito, da se je tudi v zadružništvu začelo misliti na novo zvezno organizacijo. Slišali so se glasovi proti novi ustanovitvi, toda edini argument je bil, da „ustanovitev nove zveze ni potrebna“, tehtnejših oziroma stvarno bolj jasno izraženih razlogov pa še nihče ni znal navesti. Nova zvezna organizacija se je ustanovila v Ljubljani. „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ je še dolgo skušala ohraniti navidezno nestrankarstva, toda ko je prišlo v slovensko-štajerski politiki do strankarskega razdora, je padla tudi navidezna nestrankarstva celjske zveze. Zveza kot taka sicer ni posegala v politične strankarske boje — tudi druge zvezne organizacije tega direktno niso storile, toda vsa preteklost slovenskega zadružništva je bila taka, da so se pristaši „Slovenske Ljudske Stranke“ že po strankarskem čutu pridružili „Zadružni zvezi v Ljubljani“, medtem ko so ostale zadruga vstrajale v „Zvezi slovenskih posojilnic v Celju“, oziroma v nje naslednici „Zadružni Zvezi v Celju“. Še jasnejši je postal strankarski značaj zadružne zvezne organizacije, ko se je ustanovila „Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani“, ki naj bi podpirala stremljenja narodnonapredne stranke na Kranjskem. — Ustanovitev goriške zveze spada v dobo med „Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani“ in „Zadružno zvezo v Ljubljani“ ter se je smatrala kot podjetje goriških pristašev „Slovenske ljudske stranke“. Najznačilnejša v tej smeri pa je „Zadružna centrala v Ljubljani“: Z ustanovitvijo iste se je predstavila javnosti nova strankarska skupina, ki je za svojo prvo dolžnost smatrala potrebo, zagotoviti si lastno zadružno organizacijo.

Eno dobro stran je imelo to strankarsko uporablanje zadružništva: V vse kraje slovenske domovine se je zanesla želja po ustanavljanju zadrug. Toda meja dobrega je bila kmalu prekoračena, kajti strankarska strast in skrb za obstoj posameznih zveznih organizacij ste začeli navajati k ustanavljanju konkurenčnih in dru-

gih nepotrebnih zadrug. Že pri ustanovitvi konkurenčnih zvez so bile strasti toli razpaljene, da se je pričela po dnevnem časopisju huda, po veliki večini prav malo stvarna polemika o zadrugah. Vendar so se vmešavali v začetku v ta boj le najbolj interesirani, merodajni činitelji posameznih strank in združnih zvez. Ko pa so se zanesle konkurenčne ustanovitve tudi med ljudstvo, na posamezne zadruge, je postal časnikarski združnostrankarski boj tako splošen in obsežen, kakor da se suče 80% vsega slovenskega javnega interesa le okoli zadrug. In kakšne so bile te polemike? Polne sumničenj, polne prerokovanj o združnih polomih, polne hvale za lastno združno organizacijo in polne graje za zadruge nasprotne stranke. Stvarnosti bi se v teh polemikah našlo bore malo, če tudi so ti boji dosegli starost dobrih dveh desetletij. Strasti so pri takem početju naraščale, množili so se slučaji konkurenčnih ustanovitev, ki so bile včasih stvarno tako neutemeljene, da sploh ni prišlo do poslovanja, medtem ko so mnoge druge konkurenčne zadruge izhajale le z velikimi težavami, mnoge pa so bile tako slabe, da da so zopet likvidirale. —

Res je, da je tudi v teh skrajno neugodnih razmerah vzrastle marsikateri dober zavod, ki dela čast svojim delavcem. Toda po večini se poznajo posledice opisanih razmer na vsem slovenskem združništvu, kajti ves razvoj je bil tak, da so se strankarske strasti zanesle končno tudi v posamezne zadruge. To na notranje poslovanje zadrug ni moglo ugodno uplivati, ker se je vse poslovanje premnogokrat oziralo na strankarske interese, posebno pri dovoljevanju posojil, pri sklepanju kakoršnihkoli pogodb, pri volitvah združnega vodstva, pri nastavljanju uradništva in čisto posebno tudi pri sprejemanju novih združnikov. Posledice niso izostale. Zadruge so po svoji naravi kot skupna gospodarska podjetja mnogih združnikov-lastnikov dokaj občutljive naprave, tudi napake v posameznih slučajih in na posameznih udih občuti ves organizem. Če pomislimo, koliko splošnih go-

spodarskih kriz je bilo tekom zadnjih deset let, ki so že po svoji naturi neugodno vplivale na vsako gospodarsko, torej tudi združno podjetje, potem razumemo, da so se v teh izjemnih gospodarskih dobah jasno pokazale napake našega združništva. Navidezno tako ponosna slovenska združna stavba se je zazibala, sledili so polomi, prostovoljne likvidacije in konkurzi — Marnberg, Laški trg, Glavna v Ljubljani, Šoštanj, Agromerur, Trgovsko-obrtna v Gorici in cela vrsta drugih. In če tudi se je v sodno obravnavanih polomih kot vzrok propada dognala za javnost nepoštenost ali neizkušenost, vendar je brezdvomno, da je prve vzroke iskati v tistem delu slovenske združne preteklosti, ki nam kaže ozko vez med združništvom in strankarskopoličnim delom, oziroma razvoj združništva pod izključnim vplivom strankarskopoličnih interesov in strankarskih strastij.

Posamezni združni neuspehi so glasno opozarjali na storjene napake. Razun tega so vplivale še druge okolnosti na izboljševanje slovenskega združnega dela: Posamezni združni zavodi so rastle in so potrebovali stalnega uradništva, ravnotako zveze; tudi je postajala odgovornost voljenih funkcionarjev, osobito v večjih zavodih in zvezah vedno večja; tako je bilo vedno več ljudi, ki so bili od usode določeni, da se poklicno bavijo z združnimi zadevami, kar je zelo pospeševalo spoznanje dobrih združnih načel. Razun tega se je pod vodstvom vlade ustanovila na Dunaju zveza avstrijskega kmetijskega združništva — Slovenci smo gojili doslej skoraj izključno le kmetijsko združništvo — in ta najvišja združna organizacija v državi je istotako močno vplivala na izboljšanje našega združnega dela. Končno so začeli Slovenci zahajati v tujino, obiskovali so tuje — pred vsem v Nemčiji — združne učne zavode in se zanimali za vsakovrstne tuje združne naprave. Vse to je v slovenskem združništvu vedno bolj pripravljalo zmago zdravih združnih načel, vedno jasneje je postajalo, da prehaja narod v združništvu od fraz, navdušenih

za strankarska načela, k stvarnim gospodarskim razlogom.

V dobi približno zadnjih deset let se je notranje poslovanje slovenskih zadrug in zvez zelo izboljšalo. Zadrugarji so začeli obračati svojo pozornost na vse posamezne točke združnega poslovanja. Deleži, rezervni zakladi, način poslovanja, obrestna mera, izposojila, odvišni denarji, nepremičnine, razmerje med lastnim in tujim premoženjem, razdeljevanje dobičkov, nagrade, podpore, revizije, denarna centralizacija, volitve in dolžnosti načelstva in nadzorstva, ves združni blagovni promet itd. itd. Skratka o vsem, kar se tiče notranjega poslovanja zadrug, se je v zadnjih letih pred vojsko v slovenskem združništvu obilo razpravljalo in so se posebno združne zveze za napredek resno trudile.

Strokovna razmotrivanja pa so poslegla še dalje: Raziskovati se je pričelo gospodarsko bistvo zadruga, obenem s tem razmerje zadruga do zasebnega organiziranega in neorganiziranega kapitala, razmerje zadruga do gospodarskih demokratičnih zahtev in razmerje zadruga do političnega strankarstva. Spoznanja, ki jih izvajamo iz teh razmotrivanj, so za bodočnost slovenskega združništva veljavna: Na podlagi vseh dosedanjih izkušenj spoznamo, da mora v zadrugi vladati strogo demokratičen duh, organizacija mora biti izvedena po najboljših demokratičnih načelih, le tedaj odgovarja združnemu bistvu. Nadalje spoznavamo, da si združno organizirani in nazdružni kapital nasprotujeta vedno takrat, kadar hoče slednji ljudstvo gospodarsko izkoriščati. Končno uvidevamo, da hoče zadruga rasti, nje stremljenje je, vsa v njenem okrožju delujoča živa bitja združiti k skupnemu gospodarskemu delu po združnih gospodarskih načelih; očitno je danes, da pravi zadrugar podpira to stremljenje in da ni prijatelj zadruga, kdor jo skuša združiti in ji v kakoršnikoli — magari v združni — obliki ustvariti konkurenco. Spoznali smo, da zasebni kapital doslej slovenski zadrugi ni toliko škodoval, kakor domača združna konkurenca sama. To

danes sleherni instinktivno čuti, radi tega od nobene strani ni ugovora proti zahtevi, da se naj slovensko združništvo preustroji in organizira v enotni zvezi.

Enotna združna organizacija s porcionalnimi volitvami.

S tem slednjim spoznanjem prihajamo v nasprotje z onimi motivi, ki so bili v preteklosti v večini slučajev merodajni za ustanavljanje posameznih danes obstoječih zadrug in zvez. Doslej je političnostrankarski interes skorajda odločilno vplival na ustanavljanje in delovanje zadrug, odslej naj bi bil merodajen le gospodarski interes zadrugarjev. Med slovensko združno preteklostjo in med našim novim združnim naziranjem je torej globok prepad, ki ga je predvsem treba na primeren način premostiti, ako hočemo ustvariti enotno združno organizacijo.

Zahteva po enotni organizaciji je po dosedanjih domačih in tujih izkušnjah brezdvomno stvarno najbolj utemeljena in obeta slovenskemu združništvu za bodočnost važno trdno podlago, vendar pa ne smemo, če hočemo poskusiti prehod v enotno organizacijo, prezreti dejstva, da so politične stranke doslej odločilno vplivale na slovenski združni razvoj. Brez uvaževanja tega dejstva je prehod v enotno organizacijo vobče nemogoč. Stranke so doslej velik del svojega življenja žrtvovale za združno delo in so si velik del svojih strankarskih moči tudi pridobile ravno potom združne propagande, nemogoče je torej, da bi se dal njihov vpliv vsled boljšega združnega spoznanja v bodoče kratkomalo iztrebiti. Tega tudi največji optimist ne sme pričakovati, temveč je pri realnem upoštevanju razmer mogoč le eden res praktičen zaključek: Ustvariti enotno združno organizacijo z sodelovanjem vseh strank ter ustanoviti določbe, s katerimi se zagotovi strankam v združnih zadevah soodločevanje sorazmerno z močjo posameznih strank. Taka ureditev pa je mogoča le s pomočjo porcijonalnega volilnega načina.

Pojm porcijonalnega volilnega reda je na Slovenskem že znan, občinski zastop

naše Ljubljane se voli po istem. Vsakdo ima utis, da je ta volilni način za zastopstva in organizacije, kjer sodelujejo razne struje, najpravičnejši. Zato se je že ponovno opozarjalo, da bi bila enotna zadružna organizacija mogoča le s proporcem in one skupine, ki računajo z dejstvom, da bi bile v skupni organizaciji v manjšini, zahtevajo proporc kot glavni pogoj za zadružno skupnost.

Ugovor, da bi proporcionalni volilni način v važni gospodarski organizaciji dal povod za hujše medsebojne notranje strankarske boje, ni utemeljen. Gotovo je menda, da bi pač vsaka struja skušala pridobiti za sebe čim največ mandatov, toda stvarni gospodarski razlogi bodo za posamezne sodelujoče struje pri raznih akcijah vedno bolj merodajni in bodo na postopanje struj vedno odločilnejše vplivali. Politični strankarski interes bo v skupni zadružni organizaciji kmalu odpravljen, stvarni gospodarski razlogi ga bodo premagali. To se da sklepati iz vsega dosedanjega razvoja slovenskega zadružništva, ki nas vodi od politike do vedno višje gospodarske stvarnosti. Ta razvoj se bo nadaljeval tudi v skupnem podjetju, to je gotovo. Sodelovanje raznih skupin ne bo prineslo notranjih bojev, ki bi napredku podjetja škodovali, temveč bo k večjemu povzročilo razprave in kritike, ki bodo le koristne; kontrola je potrebna povsod, čisto posebno pri gospodarskem delu.

Zahteva po proporcju je torej brezdvomno stvarno upravičena. Toda na podlagi katere enote naj se vrše proporcionalne volitve v skupni zadružni organizaciji: Naj tvori podlago delež, ali zadruga, ali zadružnik? Podlago sme tvoriti le zadružnik. Zadruga je v prvi vrsti organizacija oseb, zadružnikov. Interes zadružnika je v zadrugi prvi, vodilen, interes kapitala je drugi in je prvemu strogo podrejen; torej ravno nasprotno onemu, kar se godi v akcijski družbi, kjer vlada kapitalni interes. Delež-kapital bi že radi tega ne mogel tvoriti podlago za proporcionalni volilni način v skupni zadružni organizaciji, ker je postopanje glede deležev v posa-

meznih slovenskih zadrugah dokaj različno in torej ne nudi enotne podlage. Imamo zadruge, kjer ima vsak zadružnik po en delež in en glas, nadalje zadruge, kjer imajo nekateri zadružniki po več deležev, in več glasov ter je s tem dana možnost, da mala peščica ljudi ostale zadružnike pri volitvah majorizira, če hoče; končno imamo zadruge z dvema vrstama deležev (glavni in opravljeni deleži) z določbami, da imajo volilno pravico le glavni deleži. Delež potemtakem nikakor ne more tvoriti podlage za propore. Ravnotako ne število zadrug, ker je velikost in važnost posameznih zadrug prerazlična.

Preostaja torej le zadružnik. Ta podlaga je tudi s stališča zadružne teorije oziroma zadružnega znanstvenega spoznanja najpravičnejša in z ozirom na ustroj posameznih slovenskih zadrug tudi edino mogoča. To podlago pa je treba spraviti pri snovanju skupne zadružne zveze v soglasje s prevažnimi organizacijskimi zahtevami glede zadostnega deležnega kapitala. Vse slovenske zadruge utegnejo danes šteti do 200.000 članov. Če bi se določilo, da vplača vsaka zadruga zvezi toliko deležev po K 10, kolikor ima sama članov in da ima potem na občnem zboru zveze tudi ravno toliko članov, za kolikor članov je vplačala deleže, tedaj bi bilo s tem doseženo dvoje: Zveza bi spravila za začetek zadosten deležen kapital skupaj, za glasovanje v zvezinih zborovanjih pa bi bila dana najpravičnejša podlaga, ki si jo moremo v zadružni organizaciji misliti.

Skupnega dela pa ne zahtevamo samo za zvezno organizacijo, temveč tudi v posamezni zadrugi. Seveda če pride do skupne zveze, potem se bo igraje dosegla tudi skupnost v zadrugah. Po krajih, kjer so konkurenčne zadruge, jih bo sporazumno treba združiti, upeljati proporc in čisto posebno urediti tudi deležno vprašanje. Zadruga mora stremeti za visokim deležnim kapitalom, uvaževati pa mora tudi zadružna demokratična načela. Zadružne določbe, glasom katerih more imeti eden zadružnik po več glasov, oziroma določbe, glasom katerih imajo vobče samo

nekateri zadružniki volilno pravico, so škodljive, ker začnejo prejalislej vzbujati na tej ali oni strani nezadovoljnost, ki bi jo v zadrugi ne smelo biti. Vendar vseh teh potrebnih vprašanj ne bo kazalo kopičiti. Prvo je, doseči skupno zvezo z dobrim gospodarskim temeljem, s tem je že obenem izražena želja za skupnost v posameznih zadrugah in je za skupno zadrugo tudi dana podlaga. Najprej skupna zveza, skupna krajevna zadruga pride potem sama!

Ugodnosti skupne zadružne organizacije.

Kakšne ugodnosti bi nudila slovenska zadružna koncentracija?

Kapital že samobsebi stremi po čim največji koncentraciji, kajti izkušnja uči, da mu zagotavlja to največje uspehe. Podobno stremljenje je lastno tudi zadružnemu kapitalu, česar posebno na Slovenskem ne kaže ignorirati. Pri vseh zadružnih krizah v zadnjih desetletjih se je na Slovenskem najbolj britko občutilo pomanjkanje močnega zavoda, ki bi v zadružnem duhu posloval z našimi zadrugami (nalaganje zadružnih odvisnih denarjev, dovoljevanje kreditov zadrugam itd.). Zveze so sicer imele svoje denarne centrale, toda te vsled prevelike razcepljenosti nise bile vedno kos vsem dolžnostim, ki bi jih bile imele napram raznim zadrugam vzpričo vkljub vsem hibam vendarle znatnega razvoja slovenskega zadružništva. Ako se ustvari enotna organizacija z enotno denarno centralo, tedaj bi se dalo vse doseči, kar zadruge glede svoje denarne izmenjave potrebujejo. Izkušenj smo si nabrali dovolj, da bi se dalo tako centralo dobro urediti: Zagotoviti zadosten deležen kapital, zagotoviti vsaj veliko večino vseh odvisnih zadružnih denarjev, uveljaviti za kreditno poslovanje centrale dobra načela, izročiti tehnično vodstvo strokovno dobro izvežbanemu uradništvu. O vsem tem smo si nabrali dosti izkušenj in torej vemo, kako bi bilo postopati.

V prvi vrsti bi se s koncentriranim zadružnim kapitalom ustreglo že obstoječim zadrugam, ki so, kakor rečeno, dobro

in močno urejeno zadružno kreditno centralo najbolj pogrešale. V drugi vrsti pa bi bila s tem odprta pot za nadaljni razvoj denarnega zadružništva, predvsem zadružnega blagovnega prometa. Ta panoga na Slovenskem ni več nova, dovolj izkušenj, tudi bridkih nam je že prinesla. Danes smo gotovo tako daleč, da se lahko lotimo zadružnega blagovnega prometa uprav po danskem ali angleškem načinu v velikem obsegu. Ne naenkrat, Bog varuj, ampak polagoma, na podlagi blagovne organizacije, kolikor je že imamo. Posamezni neuspehi — razna konzumna društva, Agromerur — nas ne smejo strašiti, ne smejo biti merodajni; merodajni samo toliko, da si dobro zapomnimo tam storjene napake. Misel zadružnega blagovnega prometa je zdrava. Dobro urejena enotna zadružna organizacija bo razvoj teh zadrug pospeševala.

Druga velika ugodnost enotne zadružne organizacije bo v tem, da bo omogočeno stvarnejše, popolnejše delo. Doslej se je bilo treba ozirati pri zadružnem delu tudi na mnoge nezadružne momente, odslej bi preostajali samo zadružnogospodarski razlogi. To je brezdvomno velika korist. Delo postaja popolnejše. Ves zadružni pouk bo enotnejši, s tem postane tudi organizatorično delo in vse poslovanje enotnejše. Deleži, glasovalna pravica, način posojevanja, nagrade itd. itd., skratka cela vrsta navidezno malih in vendar zelo važnih vprašanj se bo dala urediti mnogo enotnejše in popolnejše. Z enotno zadružno centralo se zmanjšajo tudi režije, vzdrževanje več zvez zahteva gotovo več izdatkov, kakor jih bo zahtevala ena sama zveza. Končno bo z enotno organizacijo zopet omogočeno izdavanje statistike vsega slovenskega zadružništva, koje pomanjkanje se je v zadnji dobi v strokovnih krogih že močno občutilo; vobče bo to pospeševalo vsakovrstno zadružno literarno delovanje.

Na drugi strani utegne imeti od take ureditve svoj dobiček tudi slovensko politično življenje. Z zadružno reformo se izloči predmet, ki je zavzemal doslej v slovenskem

velike množine živil: črešnje, jabolka, šparglji, sladkor in krompir. Premoga se je toliko izvozilo, da je 20000 delavcev stalno delalo za inozemstvo. Kaj nam je koristilo, da smo premog in železo v preobili meri oddali Švici in Nizozemski? Kaj nam je koristilo, da smo za zvišanje valute dali nevtralcem naša živila? Ali se je s tem naša valuta zboljšala? Ali smo si s tem pridobili le enega dobrega prijatelja? Švica je prodala naš premog v Italijo in Francijo za obrat sovražnih železnic in municijskih tovaren; naše železo se je v Švici izpremenilo v orožje in municijo, ki je romala na Francosko in pobijala naše sinove. Naš sladkor, črešnje, šparglji itd., so dobro teknili Angležem, med tem ko smo mi morali jesti podzemeljsko peso, da smo z oddajo krompirja ohranili Švico pri dobri volji. In naša valuta ni poskočila niti za stotinko, ker ni mogla in ker ni smela. Zato že skrbe naši sovražniki s pomočjo nevtralcev z menicami in denarnimi operacijami, ne pa s pošiljanjem živil.

Nova tovarna za umetna gnojila se je ustanovila na Ogrskem s kapitalom 5 milijonov kron. Polovico akcijskega kapitala prispeva ogrsko kmetijsko ministrstvo, polovico pa ogrska agrarna in rentna akcijska družba.

Zadružni pregled.

Tudi Kmetijska družba! Pod tem zaglavjem piše celovski „Mir“ v št. 22, z dne 1. junija: „Rajni idealni poslanec Fran Povše se je pečal z mislijo, kranjsko Kmetijsko družbo razširiti v vseslovensko Kmetijsko družbo. Sedaj so prišli časi, ko bi se mu to bilo lahko posrečilo. Toda na Kranjskem vseslovenstvo sedaj beži na vse strani. Govore o združenju, v resnici pa razdružujejo. Kranjska Kmetijska družba je bila vedno izborna vodena gospodarska organizacija in je smela drugim kmetijskim družbam veljati za vzor. Sedaj pa so na Kranjskem tudi v to organizacijo zanesli kal razdora po načelu: Ali bomo povsod sami vladali ali pa razdor.“

Deželni poslanec kranjski velečastiti gosp. dekan Lavrenčič je namreč na zadnjem občnem zboru Kmetijske družbe pozdravil v imenu novo ustanovljene „Zadružne centrale“, govoreč o vojnih nalogah kmetijstva. Novo ustanovljena „Zadružna centrala“ hoče roko v roki s c. kr. Kmetijsko družbo delovati za kmetovalstvo. Dr. Lampe se je zahvalil „Zadružni centrali“ ki zastopa zadružništvo.

Velečastiti gosp. župnik Bajc iz Št. Janža je zahteval, da ostani družba izven politike, z ozirom na pozdrav nove „Centrale“ iz ust g. Lavrenčiča pa odločno protestira, da se je občni zbor „Centrale“ vršil v tem poslopju, da se je pozdravil zastopnik te centrale od strani predsedujočega podpredsednika in da se je „Kmetovalca“ proglasil za glasilo nove „Centrale“. Razdor med Zadružno zvezo in „Centralo“ ne spada sem, ker je političen. Pri ustanovitvi „Centrale“ ni bilo gospodarskega vzroka rušiti edine močne vezi za Slovence petih kronovin. Bile so merodajne le osebnosti. Vsled tega moram protestirati, da bi se Kmetijska družba izrabljala za samo osebne namene. Prišle bodo z isto pravico babice in proglasile „Kmetovalca“ za svoje glasilo. Z isto pravico smejo socijalni demokratje v Zagorju proglasiti „Kmetovalca“ za svoje glasilo. Družba naj takih osebnih pojavov, ki tvorijo razdor v organizaciji, ne pušča v svoje območje. Kajpak sta proti tem izvajanjem govorila dr. Lampe in Lavrenčič.

Veliki časi so našli majhne ljudi. Kako se s takim postopanjem slabi moč in ugled Slovencev, ki sta sedaj krvavo potrebna! Zgodovina in narod bosta o tem sodila in napravila sodbo. Ločitve ne, zdaj združenja so časi!

Doprinos k zgodovini kranjskega zadružnega razkola. V 47. številki „Straže“ z dne 15. junija t. l. priobčuje vč. g. Ljudevit Bajec, župnik v Št. Janžu na Dolenjskem, sledečo izjavo:

„Na letošnjem občnem zboru Kranjske kmetijske družbe sem protestiral ob „bujnem“ hrupu in šumu gospodov centralistov proti preintimni zvezi Centrale s Kmetijsko družbo in sicer: Prvič, ker je Kmetijska družba prepustila svojo dvorano za občni zbor Centralne zveze; drugič, ker je g. predsednik, oziroma g. podpredsednik Kmetijske družbe „prenavdušno“ pozdravil to zborovanje in tretjič ker je proglasila Centrala „Kmetovalca“ za svoje glasilo. To sem tudi utemeljil, kolikor sem mogel in smel vsled „olikanega“ vpitja in „umestnih“ medklicev pretežne večine. Povod protestu je bilo pa to: 1. Kot navadni kmečki župnik nisem, pa tudi še danes ne razumem, katera viadukte logike in pameti so uporabili gospodje, da so spojili navdušen pozdrav pri ustanovitvi Centrale z oklicem za ustanovitev vseslovenske Kmetijske družbe. Znano je vendar, da je Centrala rodil edino le „sacer egoismus“ in da ne pomeni bistveno nič drugega, kot nameravano uničenje Zadružne zveze — jedine vezi, ki je vezala dosedaj Slovence petih kronovin. 2. Centrala je vendar otrok političnega razdora v V. L. S.

to vedo danes že ljubljanski vrabci in vse zavijanje in govoričenje je brez pomena. Centrala je in ostane političen otrok. Kmetijska družba pa mora ostati izven politike, ako hoče še nadalje tako izvrstno delovati kot je dosedaj. Vemo dobro, da politika razdira. Vsled tega mora biti nujna želja vsakega poštenega in dobrega uda, da ne stopi Kmetijska družba nikdar v preozki stik z zadrugami in zvezami, katerih cilj in namen je politika, ali pa celo, kot v danem slučaju, ohranitev par oseb na površju. Ako se to zgodi, je resna nevarnost, da se tudi Kmetijske družbe loti zli politični duh ter razdere to, kar so pridni gospodje sezidali s tolikim trdom in naporom. 3. Pozdrav g. dekana Lavrenčiča, predsednika razdiralne, nekateri jo celo imenujejo narodno izdajalske, Centrale. Vsakdo si lahko misli, s koliko napetostjo sem pričakoval odgovora, ki bo meni in vsemu svetu odkril skrivnostna logična pota in dokazal, da smo na napačni poti. Zaman čakanje! Po dvorani je zadonelo par fraz, katere je večina kot poučena in krotka ovčica povžila z vidnim apetitom. S tem bi bila cela zadeva končana, vsaj navidez dobro za obe „plati“. A „prevnadušeni“ predsednik Centrala g. Lavrenčič, ni mogel molčati. Govorniška žilica ni dala miru. Vstal je, zdelo se mi je, da malo razburjen, lahko pa tdim, da je izpregovoril popolnoma resno in premišljeno stavek: „Centrala je posledica soglasnega sklepa dež. zbora iz leta 1911. Pravim soglasnega.“ Reči moram, da nisem popolnoma verjel, ugovarjal pa tudi nisem, ker nisem smel. Da bi se o resničnosti omenjenega stavka do dobrega prepričal, sem vprašal o tem naše „ex offio“ politike. Pa nisem ga našel, ki bi se na to spomnil, dasiravno so med njimi možje, ki imajo izvanredno dober spomin. Ker je g. Lavrenčič to javno govoril in je večina zborovalcev stala pod vtisom, da je Centrala morala nastati, vsled tega vljudno prosim preč. g. dekana, da blagovoli ta sklep malo bolj pojasniti, zlasti povedati datum, kedaj je bil soglasno sprejet. Ako ostane g. dekan ta odgovor dolžan, potem bi se drznil morda kak „preklicani“ kranjski mladin celo trditi, da g. dekan ni govoril objektivne resnice. Ne vem pa, če bi bilo to za gospoda Lavrenčiča, mestnega župnika, škofijskega svetnika, dekana in deželnega poslanca, ravno najbolj prijetno. — Ljud. Bajec, župnik.“

Slovensko krščanskosocialno delavstvo in razdor v zadrugni organizaciji. Vodstvo slovenskega krščansko-socialnega delavstva je dne 22. maja 1917 med drugim sklenilo tudi sledečo resolucijo (točka VI):

„S. K. D. (Slovenska katoliška demokracija) zahteva, da se takoj začne pripravljati združitev naših narodno-obrambnih društev.“

Prav tako pozdravlja misel o koncentraciji slovenskega združnega kapitala. Obžaluje pa, da so nekateri provincialisti v S. L. S. iz osebnih, gmotnih ali drugih splošno škodljivih razlogov razbili vseslovensko združno organizacijo.

Zmote je treba popraviti. Vč gospod Lavrenčič, dekan in deželni poslanec v Kamniku in predsednik Zadrugne centrale v Ljubljani, je na letošnjem občnem zboru Kmetijske družbe kranjske trdil, da je Zadrugna centrala posledica soglasnega sklepa deželnega zbora iz l. 1911.

Pribiti moramo napram javnosti, da ta trditev nikakor ne odgovarja resnici.

V seji dni 18. februarja 1911 je sprejel kranjski deželni zbor obširen predlog glede pospeševanja združništva na Kranjskem. V zbornici je o tem poročal poslanec prof. Jarc. Tretja točka tega predloga se glasi:

„Kot od deželne uprave odobrena zadrugna organizacija v deželi Kranjski ima veljati Zadrugna zveza v Ljubljani pod pogojem, da se podvrže redni reviziji deželnega zadrugnega urada.“

„Deželnemu odboru se naroča, delovati odločno na to, da se po možnosti združijo vse v deželi Kranjski poslujoče pridobitne in gospodarske zadruge v „Zadrugni zvezi“ v Ljubljani kot od deželne uprave odobreni zadrugni centrali.“

Deželni zbor je bil torej naročil deželnemu odboru ravno nasprotno kakor je zagotavljal kanonik Lavrenčič, ki je obenem deželni poslanec in je bil l. 1911 kot tak udeležen pri dotičnem posvetovanju in sklepanju. Ne goniti zadrug od Zadrugne zveze, ampak priporočati jim pristop k Zadrugni zvezi, taka je vsebina soglasnega sklepa deželnega zbora brez rezlike strank in narodnosti. Vsak poslanec, ki je takrat glasoval za ta predlog, bi ga moral tudi dejansko izvajati, če hoče biti dosleden. To velja osobito za tiste poslance, ki so obenem deželni odborniki. Deželnemu odboru se je dal strikten nalog, delovati odločno na to, da se po možnosti združijo vse kranjske zadruge v Zadrugni zvezi. Ta nalog je tako jasno in razločno povedan, da ga ni mogoče napačno razumeti. Omenjeni sklep deželnega zbora je še sedaj v veljavi in je torej še vedno obvezen za deželni odbor. Nekateri gospodje ga pa

izvršujejo kar „po svoje“, to se pravi, podpirajo cepljenje kranjskega združništva. Ni jim dovolj, da so bile kranjske zadruge ločene v tri različne zveze, ustanovili so še četrto, da bo zmeda še večja. Kar so takrat obsojali kot kvarljivo, to priporočajo sedaj z največjo vnemo kot nekaj neobhodno potrebnega.

Omenjeni sklepi deželnega zbora so bili storjeni l. 1911. Od tedaj je preteklo že nad 6 let. Kako to, da se v tej dolgi dobi ni dobil nihče, ki bi bil nastopil z načrtom, da je treba osnovati samo kranjsko združno organizacijo? Kako to, da se kaj takega niti enkrat ni nikjer omenjalo?

Iz vsega se vidi, da bi izvestni krogi napram javnosti na kak način radi opravičili svoje razdiralno delo. Ker jim manjka stvarnih razlogov, se oprijemljejo takih praznih in puhlih izgovorov.

Opravičeno piše celovski „Mir“ (18. maja 1917, št. 20): „Snovatelji Ilirske banke, ki so bili obenem člani uprave Zadrúžne zveze, so stavili interese privatnega bančnega podjetja nad interese Zadrúžne zveze in so se zbirali okoli g. dr. Lampeta in tovarišev ter začeli delati propagando . . . Drug vzrok razpora je bil za manjšino političnega izvora in na tem dejstvu ne izpremenijo nobeni izgovori in nobena prerekanja ustanoviteljev Zadrúžne centrale, kakor so imenovali svojo na novo ustanovljeno zvezo . . . Z visokega, dalekovidnega dr. Krekovega stališča so zdrknili na slovensko politiko pred 70 leti, na politiko samih Kranjcev, da se človek začuden vpraša: Kje so pa na Kranjskem Slovenci ostali? S tega stališča pač ne moremo soglašati s „Slovencem“, če pravi, da je ta razpor le „praska“. Ne praska, kardinalna napaka, neopustljiv narodni greh gotovih narodnih voditeljev je!“ Tako sodijo o kranjskem združnem razporu koroški Slovenci in je njihova sodba čisto pravilna.

Vestnik Zadrúžne zveze.

V pojasnilo! V zadnjem času se je proti Zadrúžni zvezi med drugim agitiralo tudi s tem, da se je trdilo, da se je presv. biskup. dr. Anton Mahnič izrazil, da bodo istrske zadruge odstopile od Zadrúžne zveze v Ljubljani.

Informirali smo se na pristojnem mestu in smo od avtoritativne strani izvedeli, da je omenjena trditev tendenciozna laž.

Zadrúžni jubilej. Posojilnica v Gornji Radgoni je letos praznovala 25letnico svojega poslovanja. V vsej tej dobi, od ustanovitve posojilnice do sedaj, je deloval pri posojilnici kot računski pregledovalec nč. g. Martin Meško, župnik pri Kapeli, ki se je vedno nesebično in požrtvovalno trudil za prospeh posojilnice. Naši članici na eksponirani narodni meji želimo tudi naprej najlepših uspehov, njenega računskega pregledovalca, vč. g. župnika Martina Meško pa prosimo, da ostane tudi v bodoče tako naklonjen zadrúžni organizaciji. Naj bi njegov vzgled našel obilo posnemovalcev!

Obligacije V. vojnega posojila so se mogle večinoma zelo pozno razposlati. Zakasnitev je nastala, ker je državna tiskarna bila baje z delom preobložena in je menda tudi primanjkovalo primerne papirja. Nekatere zadruge so se zaradi te zakasnitve pritožile pri Zvezi, ki pa seveda teh razmer ni nič kriva. Nekaterim zadrugam se je tudi čudno zdelo, da so bili junijski kuponi od obligacij že ločeni. Tem zadrugam se torej naznanja, da so banke izročile Zvezi že obligacije brez junijskih kuponov, katere so same detaširale in jih Zvezi v dobro vpisale. Ravno tako je potem napravila tudi Zveza, ki je zadrugam vpisala v dobro na junijske kupone odpadajoče zneske od obligacij, ki pripadajo bodisi zadrugam samim bodisi njihovim podpisovalcem. Dotične zadruge naj torej prizadetim strankam izplačajo v gotovini zneske junijskih kuponov, oziroma jim je vpišejo v dobro.

Objava.

Hranilnica in posojilnica v Cerkljah pri Kranju,

registrovana zadruga z omejeno zavezo
zniža s 1. avg. t. l. obrestno mero za hranilne vloge
na 3 $\frac{1}{2}$ %

Načelstvo.

Razglas.

Podpisana zadruga razgláša, da bo obrestovala hranilne vloge od 1. avgusta 1917 dalje
po 3 $\frac{1}{2}$ %

Vlagatelj, ki se ne strinja z znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloga dvigniti pred potekom tega roka.

Hranilnica in posojilnica v Strugah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Razglas.

Podpisana zadruga razglaša, da bo obrestovala hranilne vloge od 1. avgusta 1917 dalje po 3 $\frac{1}{2}$ 0/0

Vlagateljem, ki se ne strinjajo z znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge dvigniti pred potekom tega roka.

Hranilnica in posojilnica v Žireh,

registrirana zadruga z neomejeno zavezo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dobrovi,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 22. julija 1917 ob 4. uri popoldne v prostorih hranilnice.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Prememba pravil. 8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu članov.

Načelstvo.

Vabilo na izredni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 15. julija 1917 ob pol 12. uri popoldne v kaplaniji.

Dnevni red: 1. Prememba pravil. 2. Slučajnosti.

Ako izredni zbor ni ob napovedani uri sklepčen, vrši se čez pol ure drug izredni občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob pol 4. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1916. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor z istim sporedom in na istem kraju, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Metliki.

registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki se bo vršil dne 8. julija t. l. takoj po rani sv. maši v združnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1916. 3. Volitev nadzorstva. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podzemlju,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši 8. julija 1917 ob pol 9. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1916. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na 8. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Veliki Nedelji,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 8. julija 1917 ob 3. uri popoldne, v posojilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1916. 5. Poročilo o izvršeni reviziji. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob navedenem času sklepčen, vrši se eno uro pozneje drugi občni zbor na istem mestu z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na izvanredni občni zbor

Kmetske strojne zadruge v Kokrici,

na dan 29. junija 1917, pri Ivanu Zabretu v Bobovku ob 4. uri popoldan.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Prememba pravil. 3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako ob napovedani uri za sklepanje ne bi bilo zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje brez ozira na število članov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva na Vrhniki,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 29. julija 1917 ob 3. uri popoldne v Društvenem Domu.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1916/17.
3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil 15. julija 1917 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1916.
3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Trojici nad Cerknico,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob 3. uri popoldne v župnišču.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1916. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Živnorejske zadruge v Strugah,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob pol 5. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1916. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dragatušu,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob 4. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1916. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem sporedu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število članov.

Načelstvo.

Vabilo na 9. redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Postojni,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
kateri se bode vršil dne 8. julija 1917 ob pol 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 3. Izprememba pravil. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cerkljah pri Krškem,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil, dne 8. julija 1917, v uradni sobi zadruge.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Cerkljah pri Kranju,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob 4. uri popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red: 1. Sprememba pravil. 2. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo na 10. redni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Kranju,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v ponedeljek, dne 2. julija 1917,
ob 4. uri popoldne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1916. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Vel. Laščah,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 15. julija 1917 ob 3. uri popoldne v Zadržnem domu v Vel. Laščah.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za 1. 1916. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Sprememba pravil. 8. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Žužemberku,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v nedeljo 22. julija 1917 ob 4. uri popoldne v dvorani katol. sloven. izobraževalnega društva v Žužemberku.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o lanskem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za 1. 1916. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor radi premale udeležbe ne bil sklepčen, vrši se isti dan v istem prostoru ob pol 5. uri popoldne drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 33. pravil sklepčen brez ozira na udeležbo.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Strugah,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red: 1. Odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 4. Prememba pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Ako bi pa ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje, na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Vel. Laščah,
registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se vrši dne 15. julija 1917 ob 4. uri popoldne v Zadržnem domu v Vel. Laščah.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1916. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob določenem času sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor na istem mestu z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hinjah,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 8. julija 1917 ob 1 uri popoldne v uradnem prostoru.

Dnevni red: 1. Prememba pravil. 2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob navedenem času sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem sporedu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo k občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
kateri se vrši v nedeljo dne 8. julija 1917 v uradnih prostorih. Začetek ob 1. uri popoldne.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1916. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Ako ni občni zbor ob napovedani uri sklepčen, vrši se čez pol ure drug občni zbor z istim dnevnim redom, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov.